

19.12.2013

Mlj/2

2

Länsimetron automatisointia koskevan hankintapäätöksen lisä- ja muutostyövarauksesta päättäminen

HEL 2012-008269 T 08 02 02

Päätösehdotus

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päättäneen oikeuttaa HKL:n tekemään Siemensin länsimetron automatisointia koskevan sopimuksen perusteella lisä- ja muutostöitä 7,0 milj. eurolla, mikä on 12,4 % hankinnan alkuperäisestä kokonaishinnasta.

Johtokunta päättäneen samalla todeta, että länsimetro-option yhteydessä hankitut laituriovet on tilattu johtokunnan hankintapäätöksessä antaman koko hankintaa koskevan lisä- ja muutostyövaltuuden puitteissa ja että nyt tehtävän päätöksen jälkeen kokonaishankinnassa jäljellä oleva lisä- ja muutostyövaraus on 2,6 milj. euroa ja lisäksi on erikseen länsimetron automatisointia varten käytettävissä nyt päätettävä 7,0 milj. euron lisä- ja muutostyövaraus.

Helsingin metron ja länsimetron automatisoinnista on tehty tähän mennessä seuraavat päätökset:

Hankepäätökset (kaikki summat ilman alv)

- Helsingin kaupunginvaltuuston päätös 18.6.2008 Helsingin metron automatisoinnista niin että enimmäishinta 115 milj. euroa, josta 10,5 milj. euroa on sidottu rakennuskustannusindeksiin tasossa 4/2008.
- Helsingin kaupunginvaltuuston päätös 29.8.2012 metrovarikon peruskorjauksesta niin, että se sisältää myös metrovarikon automatisoinnin, jonka kokonaishinta on 74,19 milj. euroa (RI=120,9); mistä automatisoinnin osuus on 18,135 milj. euroa
- Helsingin kaupunginvaltuuston päätös 14.3.2008 Länsimetron rakentamisen hankesuunnitelmasta, johon sisältyy Länsimetron automatisointi. Hankepäätöksen kokonaisenimmäishinta on 713 milj. euroa (MAKU 10/2007), josta automatisoinnin osuus on 56 milj. euroa.
- Helsingin kaupunginvaltuuston hankepäätös 21.5.2008 Länsimetron liikenteessä tarpeellisten uusien M300-juniien hankinnasta, johon hankepäätökseen on tarpeellista sisällyttää myös M300-juniin Helsingin metron ja länsimetron edellyttämät junalaitteet. Hankepäätöksen

19.12.2013

Mlj/2

kokonaisuimmäärä yhdellä optiolla on yhteensä 145 milj. euroa.

HKL toteaa, että nyt tilanteessa 12/2013 ei ole tarvetta tarkistaa metron automatisointiin liittyvien edellä mainittujen hankepäätösten enimmäismääriä.

Esityslistan liitteenä olevassa selvityksestä ilmenee kunkin hankepäätöksen osalta sen indeksitarkistettu enimmäismäärä ja hankepäätöksen perusteella tähän mennessä sidotut kustannukset ja tähän hetkinen kustannusennuste, joka perustuu Siemensin antamiin ilmoituksiin.

Edellä tarkoitettujen liitetaulukon kustannusennusteissa ei ole otettu huomioon niitä HKL:n ja Siemensin välisiä erimielisyyssasioita, jotka tullaan ratkaisemaan viime kädessä Etenemissopimuksessa sovitussa välimiesmenettelyssä. Näihin erimielisyyssasioihin sisältyy reaalinen riski erityisesti länsimetron mahdollisen lisäviivästyksen osalta aiheutuvista lisäkustannuksista. Siemens on lisäksi kirjelmöinnillään pyrkinyt väittämään, että HKL ja Länsimetro Oy ovat Helsingin metron automatisointia koskevan sopimuksen ja länsimetron automatisointia koskevan Sopimuksen perusteella laiminlyöneet tai viivästyneet sopimusten mukaisten velvollisuuksien täyttämässä tai HKL:lle ja Länsimetro Oy:lle kuuluvien myötävaikutusvelvollisuuksien täyttämässä. HKL ja Länsimetro Oy ovat kiistäneet kaikki nämä Siemensin vaatimukset ja väitteet.

Hankintapäätökset

Joukkoliikennelautakunta päätti 15.5.2008 (190 §) metron kulunvalvonta- ja liikenteenohjausjärjestelmän (automaattimetro) hankinnasta seuraavasti:

”Lautakunta päätti näin esityksen mukaisesti oikeuttaa liikennelaitoksen neuvottelemaan ja tilaamaan metron kulunvalvontatekniikan uusimisen ja metron automatisoinnin (ml. laiturioivioptio) kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehneeltä Siemens Transportation System / Siemens Osakeyhtiöltä hankinta-asiakirjoista lähemmin ilmenevin ehdoin yhteensä enintään 123,8 miljoonan euron arvonlisäverolliseen kokonaishintaan niin, että tehtävä hankintasopimus sisältää

- option laiturioivista niin, että niiden arvonlisäverollinen kokonaishinta on 26,1 miljoonaa euroa (sisältyy edellä mainittuun enimmäishintaan) sekä
- option länsimetron liikenteenohjauksesta niin, että arvonlisäverollinen enimmäishinta on 53,4 miljoonaa

euroa (ei sisälly edellä mainittuun enimmäishintaan) niin, että länsimetron option on oikeutettu käyttämään Länsimetro Oy.

Vielä lautakunta päätti oikeuttaa liikennelaitoksen tekemään tarvittaessa hankintaan lisä- ja muutostöitä niin, että hankinnan arvonlisäveroton kokonaishinta on enintään 115,0 miljoonaa euroa.”

Edellä selostetun hankintapäätöksen perusteella länsimetron Siemensiltä hankitun automatisoinnin kokonaishankintahinta, ml. M300-junien junalaitteet, on yhteensä 56,3 milj. euroa (alv 0 %).

HKL on tehnyt Siemensin kanssa Länsimetrosopimuksen 25.9.2009 edellä alussa mainittujen hankepäätösten ja edellä viimeksi selostetun hankintapäätöksen perusteella niin, että samalla länsimetrosopimuksella hankittiin Siemensiltä myös automatisoitua länsimetroa varten tarvittavat laituriovet, samalla tavalla kuin Helsingin metron automatosointia koskevaan hankintasopimukseen olivat sisältyneet Helsingin automatisoituun metrojärjestelmän kuuluvat laituriovet. Länsimetron laituriovet eivät olleet vielä sisältyneet alkuperäisen metron automatisointia koskevan hankintapäätöksen mukaiseen länsimetro-option, kun laiturioviratkaisusta vielä tuolloin neuvoteltiin länsimetron osalta. Länsimetron laituriovet voitiin sisällyttää edellä selostetun alkuperäisen hankintapäätöksen lisä- ja muutostyövaraukseen, josta Helsingin metron automatisointia koskevan sopimuksen tekemisen jälkeen oli yhteensä noin 15,1 milj. euroa (alv 0).

Länsimetron automatisointia koskevassa kolmikantasopimuksessa 25.9.2009 on kohdassa 2.1 sovittu, että HKL käyttää Länsimetro Oy:n puhevaltaa kaikissa HKL:n ja Siemensin 11.12.2008 Helsingin metron automatisointia koskevan Hankintasopimuksen nro 4100013705 (Hankintasopimus) ja 25.9.2009 Länsimetrosopimuksen nro 41000155527 (Länsimetrosopimus) koskevissa asioissa.

Länsimetro Oy:n hallitus on tehnyt länsimetro-option käyttämiseen ja länsimetron automatisointiin liittyen seuraavat päätökset 18.9.2009:

”Hallitus päätti hyväksyä että länsimetron kulunvalvontaa ja automatisointia koskevan järjestelmän tilaamisen Siemens Transportation System SAS:n ja Siemens Osakeyhtiön muodostumalta konsortiolta edellä ja kirjatun Länsimetrosopimusta koskevan neuvottelutuloksen mukaisesti niin, että Länsimetro Oy:n maksettavaksi tulevien maksuerien kokonaismäärä on 43 688 284 euroa.

Hallitus päätti vielä Länsimetrosopimusta koskevan edellä selvitetyin neuvottelutuloksen mukaisesti hyväksyä (1) HKL -liikelaitoksen, (2) Länsimetro Oy:n ja (3) Siemens Transportation Systems SAS:n ja Siemens Osakeyhtiön muodostaman konsortion kesken tehtävän erillisen kolmikantasopimuksen, jossa määritetään eräitten Länsimetrosopimuksen liittyvien velvoitteiden jakaantumisesta HKL:n ja Länsimetro Oy:n kesken koskien ainakin maksuerien suorittamista ja hankittavan järjestelmän omistusoikeutta.”

HKL on em. kolmikantasopimuksen ja em. johtokunnan hankintapäätöksen perusteella sekä hankintapäätöksen jälkeen vielä käydyissä jatkoneuvotteluissa saavutetun neuvottelutuloksen mukaisesti tehnyt Siemensin kanssa Länsimetrosopimuksen 25.9.2009.

Johtokunnan alkuperäiseen hankintapäätökseen sisältyi, niin kuin edellä on mainittu, varaus, jota Länsimetrosopimusta tehtäessä oli käytettävissä lisä- ja muutostöihin noin 15,1 milj. euroa (alv 0). Johtokunnan länsimetrosopimusta koskevaan optiovaltuuteen ei kuitenkaan lainkaan sisältynyt Länsimetroa koskevaa erillistä varausta lisä- ja muutostöiden tekemiseen, ja tämä on tarkoituksenmukaista nyt tarkistaa, kun Länsimetrosopimukseen liittyen on Siemensin aloitteesta käsittelyssä eräitä Siemensin tekemiä lisä- muutostyötarjouksia. Samalla on tarkoituksenmukaista todeta, että länsimetron laituriovien tilaamisesta on Länsimetrosopimuksessa päätetty johtokunnan alkuperäisen hankintapäätöksen perustuvan lisä- ja muutostyövarauksen nojalla.

Siemensin esittämät lisä- ja muutostyöt

Siemens on esittänyt Länsimetrosopimukseen liittyen kolme lisä- ja muutostyötä seuraavasti:

1. M300-sarjan metrojunayksiköiden vaunumäärän ja junamäärän muutoksen johdosta tehtävät muutokset Länsimetrosopimuksen mukaiseen toimitukseen sisältyviin junalaitteisiin. Siemensin tarjouksen kokonaishinta: 4.157.413,00 EUR (alv 0 %).
2. Länsimetron täsmentyneen suunnittelun mukaisesti ratalaitteiden määrät muuttuvat sillä tavoin, että Länsimetroa varten tilataan Länsimetrosopimuksella sovittujen laitteiden lisäksi seuraavat ratalaitteet, jotka ovat siis lisäystä alkuperäisessä Länsimetrosopimuksessa määriteltäviä ratalaitteiden määrään: Siemensin tarjouksen kokonaishinta: 2.719.130,06 EUR (alv 0 %)

- kahdeksan (8) kpl vaihteenkääntölaitteita BSG 9
 - kaksitoista (12) kpl opastimia (7 esiopastinta ja 5 pääopastinta)
 - neljätoista (14) kpl raidevirtapiirejä FTG S 912 ST
3. Kaksisuuntaisen tiedonsiirtorajapinnan suunnittelu ja toteutus ATS-järjestelmän ja Länsimetron paloilmoitinjärjestelmän välillä sillä tavoin, että junan palohälytystieto välitetään junasta paloviranomaisten edellyttämällä tavalla Helsingin metron ja Länsimetron asemien paloilmoitinjärjestelmään. Siemensin tarjouksen kokonaishinta: 115.320,00 EUR (alv 0 %)

HKL on kahdessa kirjeessään

- HKLMA-C5013, 25.11.2013 Eräät Siemensin lisäyötarjoukset / länsimetrosopimus / Erimielisyydet siemensin lisäyötarjousten sopimusvaikutuksista / välttämättömyys tilata kyseiset työt ja
- HKLMA-C5213, 5.12.2013 Länsimetrosopimuksen kauppahintamuutos ratalaite- ja junalaitemäärien tarkistusten seurauksena

ilmoittanut Siemensille, että näihin lisä- ja muutostöiden perusteisiin ja hintoihin liittyvät osapuolten erimielisyydet tulee käsitellä välimiesmenettelyssä vuodesta 2015 alkaen, ja että HKL varaa lisätilauksissa oikeuden esittää väitteitä välimiesmenettelyssä. HKL toteaa tässä vaiheessa johtokunnalle, että erimielisyydet näiden lisätilausten hankintahinnasta ovat merkittävät. Kokouksessa johtokunnalle lisäksi suullinen informaatio.

Siemens on edellyttänyt, että projektikirjeenvaihto näissä asioissa pidetään salassa.

HKL on neuvotellut tilauksista Siemensin kanssa ja on valmis tekemään tilaukset Siemensin ilmoittamilla hinnoilla edellyttäen, että Siemens vahvistaa, että ko. lisätilausten peruste ja hankintahinta ratkaistaan lopullisesti välimiesmenettelyssä vuodesta 2015 alkaen. Tarkoitus on, että HKL tekee tilaukset jo ennen johtokunnan kokousta em. ehdolla ja sillä ehdolla, että johtokunnan päätös tehdään tämän esityksen mukaisesti ja että päätös tulee täytäntöönpanokelpoiseksi.

Esittelijä

metroliikennejohtaja
Tapio Hölttä

Lisätiedot

Tapio Hölttä, metroliikennejohtaja, puhelin: 310 35683
tapio.holtt(a)hel.fi

19.12.2013

Mlj/2

Liitteet

1 Autometro HKL investointikustannukset_ 17 12 2013.pdf